

Nuna Minca.

Ko sem bil še prav majhen, kake tri ali štiri leta star, nisem nosil hlač, ampak krilce. Temu krilcu, ki je segalo do peta in ni bilo prepasano, smo pravili »kapute«. Podoben sem bil tedaj kakemu dekletcu, le da nisem nosil dolgih, v čop povezanih las.

Meni se zdi, da se še zdaj spominjam, kakšen je bil ta »kapute«. Pod brado, na rokavih in na spodnjem robu so bili našiti pisani trakovi, na katerih se je nabiralo blato. Blago pa je bilo pisano, vse v takih rožicah, ki smo jim pravili kurja očesca. Na komolcih so bile nove zaplate.

V poletju sem spremljal mater, ki je hodila k sosedu na delo. Takrat sem imel dve reči, ki sem jih vedno jemal s seboj. Kanglice za solze in mlinček. Mislim, da jih tudi vi poznate. Iz kanglice sem stresal sitnosti in solze, a z mlinčkom sem mlel kruh. Belega rajši nego črnega.

Mati je delala na njivi, a jaz sem čepel na zeleni trati, držal roke na kolenih in gledal. Plevice so plele in se upogibale v prst. In neprestano sem se bal, da se bo mati z motiko udarila v roko.

»Mati, piknili se boste,« sem skoraj zajokal.

A ona me je pogledala, nato je delala dalje.

»Miren bodi,« mi je rekla. »Igraj se ali zaspil!«

Bil sem tiho ko miška. Igral sem se z marjeticami, ki sem jih natrgal v gosti travi. Z leskovimi šibami, ki sem jih zatikal v zemljo. Mati me je včasih poklicala in mi vrgla polževo kajžico. Bila je sicer prazna, a lepo zavita in pisana. Te kajžice so mi bile zelo ljube in drage. Hranil sem jih v žepu, ki sem ga imel na trebuhu tako velikega ko malho. Nekoč mi je mati vrgla tudi star krajcar. Bil je ves črn, a ko mi ga je bil ded očistil, se je svetil ko cekin.

Preštevati polžje hišice, ko še šteti nisem znal, vtikati leskove mladike v zemljo, trgati marjetice, vsega sem se naveličal. Pa sem se spomnil, da imam mlinček za kruh. In ker kruha ni bilo, se mi je odprla kanglica za solze, v trenutku sem imel mokra lica.

Še dobro, da me niso videli drugi otroci. Koj bi mi bili nagajali: »Žlice, vilce, orgljice, kresilce.« Tako so namreč dražili jokavce.

Mati je dvignila glavo.

»Kaj ti je?« me je vprašala.

»La-ačen,« sem odgovoril skozi solze in jok.

»Počakaj!« je dejala mati.

Mene pa ni bila volja počakati. Napel sem meh še huje kot v cerkvi pri orglah, moja piščalka je bila glasna, slišali so jo po vsej njivi.

Tedaj je dvignila glavo nuna Minca, ki je plela poleg moje matere. Saj mi ni bila nuna, le klicali smo jo tako. Bila je majhna, zgrbanja in vsa sključena. Oči je imela rdeče obrobjene, kot da jo bolijo. Ni imela hiše ne moža, komaj kamrico pri sosedu, da je v nji spala. Vse leto je delala na njivah, zato ji je menda zlezla glava v tla.

Ta se je tedaj dvignila, njene dobrotljive oči so me pogledale, poklicala me je:

»Pridi k meni!«

In sem šel. Vedel sem, kaj to pomeni. Nuna Minca ni imela kanglice za solze, a tudi ne takega mlinčka kot jaz. Kruh ji je tedaj ostajal. Imela pa je zlato srce. Ko sem prišel do nje, je vzela iz predpasnika kos črnega

kruha in ga držala pred menoj kot duhovnik monštranco. Jaz sem ga zgrabil z obema rokama in že sem ga nesel v usta.

»Kako porečeš?« me je pokarala mati.

»Bog lonaj!« sem popravil s polnimi usti, kar sem bil pozabil.

Mlinček je mlel.

»Ali boš molil zame, ko bom umrla?« me je vprašala nuna Minca.

»Bom,« sem dejal in že sem bil na robu njive.

Njen glas je bil prav poseben. Hripav, pridružen, a vendar angelski. Razen sosedo, dobre Neže, mi nihče ni izdal toliko kruha kot Minca.

Če bi ga nagromadil, bi nastala iz njega majhna gora.

Ko sem bil dijak, me je o počitnicah obiskal oče. »Minca je umrla,« mi je dejal. »Saj si jo poznal. Koliko kruha ti je razdala!«

Ob njeni smrti sem se zamislil.

Obljubil sem ji bil, da ji bom poplašal kruh z molitvijo za njeno dušo. Ne vem, če sem ji poplašal do zadnje drobtine. A vsakokrat, kadar sem srečal v življenju trdosrčne ljudi, ki revežu ne ponudijo krajcarja, sem se spomnil nanjo. S svojo dobroto je bila bližja Bogu kot kateri izmed nas. Če ona ne gleda božjega obličja, kdo ga bo gledal?

Te vrstice naj ji bodo nagrobni spomenik moje hvaležnosti.

Thomas Moore-Griša:

Poslednja od rožic poletnih ...

*Poslednja od rožic
poletnih cvetě,
ose ljubke družice
so usahle, prešle.
Ni popka ne cveta
več njene vrstě,
da vzdihne ji vrača,
zerdeva kraj nje.*

*Ne veni, ne veni
na stebelcu tu;
sestricam, ki spijo
pridruži se v snu.
Nasteljem jim lističev
tvojih in trav,
kjer vrtno družice
ležē brez vonjav.*

*Na svidenje tam,
če prijateljstvo umre,
če z venca ljubezni
dragulj se ospi!
Če srca nam zvesta
in draga umró,
a kdo bi še ljubil
to pusto zemljó.*